

(สำเนา)

เลขรับ ๑๑๕๓๕/๒๕๖๘ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๑๖๘

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ภูมิธรรม เวชยชัย

(นายภูมิธรรม เวชยชัย)

รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นายปริพันธ์ โตดิเทพย์)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม

นางสาวณัฏฐ์ ทอณา/พิมพ์

นางภัทราพร กล่อมเสนาะ/ทาน

นางสาวรัตนกมล ชื่นสมบุญ/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ดังต่อไปนี้
- (๑) ยกเลิกศาลจังหวัดทหาร (ยกเลิกมาตรา ๗ (๑) มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ (๑) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ มาตรา ๑๗ (๑) และมาตรา ๖๕ (๑))
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้เสียหายซึ่งมิใช่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารในเวลาปกติและเวลาไม่ปกติได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๙)
- (๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงครามสามารถอุทธรณ์ได้ โดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๑ วรรคสอง)

เหตุผล

โดยที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับศาลจังหวัดทหารเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดโครงสร้างและกำหนดเขตพื้นที่ของมณฑลทหารบกเพิ่มขึ้นและยกเลิกจังหวัดทหารบกทุกแห่ง และกำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมิใช่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารในเวลาปกติได้ด้วยตนเองและให้ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารในเวลาไม่ปกติได้ รวมทั้งกำหนดให้สามารถอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงครามได้ โดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ด้วยตนเองและเพื่อให้มีการพิจารณาทบทวนคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารโดยศาลชั้นสูงกว่าตามหลักสากล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

มาตรา ๙ ให้ยกเลิก (๑) ของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๙ ศาลทหารในเวลาปกติและศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ให้อัยการทหาร หรือผู้เสียหายมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา

ศาลอาญาศึกษาหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกษาตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ ให้อัยการทหารเท่านั้นมีอำนาจเป็นโจทก์ ผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจ ศาลทหารหรือไม่ ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์

ในกรณีที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นกำหนดให้บุคคลใดมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้อง คดีอาญาในศาลทหารนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติ ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติที่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือ สถานะสงคราม และศาลอาญาศึกษาหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกษาตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ ห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา ส่วนคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงคราม บุคคลตามวรรคหนึ่ง อาจอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง กรณีเช่นนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) นายทหารผู้บังคับบัญชาจำเลยซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป หรือมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไปที่อยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป เป็นผู้มิอำนาจสั่งลงโทษตามคำพิพากษาของศาลมณฑลทหารหรือศาลทหารกรุงเทพ”

มาตรา ๑๓ บทบัญญัติมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่ยัยการทหารได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๔ บทบัญญัติมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่ถึงที่สุดแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๕ ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอำนาจศาลมณฑลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ออกตามมาตรา ๑๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับศาลจังหวัดทหารเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดโครงสร้างและกำหนดเขตพื้นที่ของมณฑลทหารบกเพิ่มขึ้นและยกเลิกจังหวัดทหารบกทุกแห่ง และกำหนดให้ผู้เสียหาย ซึ่งมีใบบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารในเวลาปกติได้ด้วยตนเองและให้ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารในเวลาไม่ปกติได้ รวมทั้งกำหนดให้สามารถอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงครามได้ โดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ด้วยตนเองและเพื่อให้มีการพิจารณาทบทวนคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารโดยศาลชั้นสูงกว่าตามหลักสากล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ยกเลิกศาลจังหวัดทหาร (ยกเลิกมาตรา ๗ (๑) มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ (๑) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ มาตรา ๑๗ (๑) และมาตรา ๖๕ (๑))

๒.๒ แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา โดยกำหนดให้ผู้เสียหายมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหารทั้งในเวลาปกติและในเวลาไม่ปกติได้ ซึ่งสิทธิดังกล่าวรวมถึงบุคคลอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหารด้วย เช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำหรับการฟ้องคดีต่อศาลอาญาศึกษาหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกษา กำหนดให้อัยการทหารเท่านั้นที่มีอำนาจเป็นโจทก์ ส่วนผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารหรือไม่ ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์เท่านั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๙)

๒.๓ แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาล โดยกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติที่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงครามและศาลอาญาศึกษาหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกษาเท่านั้นที่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา ส่วนคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงคราม โจทก์ จำเลย ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการ หรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ

สามารถอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้เพียงหนึ่งชั้นศาล และให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในชั้นอุทธรณ์นั้นเป็นที่สุด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๑ วรรคสอง)

๒.๔ กำหนดบทเฉพาะกาลยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในการฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหารของผู้เสียหาย ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไปใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่อัยการทหารได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๕ กำหนดบทเฉพาะกาลยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงคราม ตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไปใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ถึงที่สุดแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๖ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอำนาจศาลมณฑลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ออกตามมาตรา ๑๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๕)

๓. การดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๑ การรับฟังความคิดเห็นและการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น

๓.๑.๑ การรับฟังความคิดเห็นในขั้นการยกร่าง

กระทรวงกลาโหม โดยกรมพระธรรมนูญ ได้ออกประกาศกรมพระธรรมนูญ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแสดงความเห็นในระบอบกลาง (<https://www.law.go.th>) ตั้งแต่วันที่ ๘ - ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ รวม ๑๕ วัน มีผู้แสดงความเห็น จำนวน ๖ คน และได้มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นจากหน่วยงานภายนอกกระทรวงกลาโหม จำนวน ๘ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสภาพนายความ

กระทรวงกลาโหมได้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทั้งนี้ รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นประกอบร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในการนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

๓.๑.๒ การรับฟังความคิดเห็นในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานฯ ได้แจ้งให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นผ่านระบอบกลางทางกฎหมายต่อเนื่องจากโครงการเดิม โดยสำนักงานฯ ได้เผยแพร่ช่องทางในการเข้าแสดงความคิดเห็นผ่านระบอบกลางทางกฎหมายบนเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.ocs.go.th) จำนวน ๒ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
รวม ๑๕ วัน

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘
รวม ๑๕ วัน

ทั้งนี้ รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามสรุปผลการรับฟัง
ความคิดเห็นประกอบร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๓.๒ การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

กระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ สรุปได้ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความจำเป็นต้องตราขึ้นเพื่อเป็นการคุ้มครอง
ประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ด้วยตนเองและการได้รับการพิจารณาทบทวน
คำพิพากษาหรือคำสั่งโดยศาลที่สูงกว่า

(๒) ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีบทบัญญัติบางประการที่เป็นการจำกัดสิทธิ
และเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติรับรองไว้

(๓) ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการ ระบบ
อนุญาตในกฎหมาย และไม่มีการกำหนดโทษอาญา

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึง
กระบวนการยุติธรรมได้ด้วยตนเองและสิทธิในการได้รับการพิจารณาทบทวนคำพิพากษาหรือคำสั่ง
โดยศาลชั้นสูงกว่า เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนที่รับรองไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วย
สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๗ ศาลทหารชั้นต้นได้แก่</p> <p>(๑) ศาลจังหวัดทหาร</p> <p>(๒) ศาลมณฑลทหาร</p> <p>(๓) ศาลทหารกรุงเทพ</p> <p>(๔) ศาลประจำหน่วยทหาร</p> <p>มาตรา ๘ ทุกจังหวัดทหารให้มีศาลจังหวัดทหารศาลหนึ่ง เว้นแต่จังหวัดทหารที่ตั้งกองบัญชาการมณฑลทหารและทุกมณฑลทหารให้มีศาลมณฑลทหารศาลหนึ่ง เว้นแต่มณฑลทหารที่ตั้งศาลทหารกรุงเทพ</p> <p>ศาลทหารเหล่านี้อาจไปนั่งพิจารณา ณ ที่ใดภายในเขตอำนาจได้ตามความจำเป็น</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) ของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘</p> <p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๘ ทุกมณฑลทหารให้มีศาลมณฑลทหารศาลหนึ่ง เว้นแต่มณฑลทหารที่ตั้งศาลทหารกรุงเทพ</p> <p>ศาลมณฑลทหารและศาลทหารกรุงเทพอาจไปนั่งพิจารณา ณ ที่ใดภายในเขตอำนาจได้ตามความจำเป็น”</p>	<p>เพื่อยกเลิกศาลจังหวัดทหาร</p> <p>เพื่อยกเลิกศาลจังหวัดทหาร</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๗ ศาลทหารชั้นต้นมีเขตอำนาจ ดังนี้</p> <p>(๑) ศาลจังหวัดทหารและศาลมณฑลทหาร มีเขตอำนาจตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา</p> <p>(๒) ศาลทหารกรุงเทพ มีเขตอำนาจไม่จำกัดพื้นที่ แต่โดยปกติถ้าการกระทำผิดนั้นเกิดขึ้นในท้องถิ่นที่มีศาลทหาร ก็ให้พิจารณาพิพากษาในศาลทหารท้องถิ่นนั้น</p> <p>(๓) ศาลประจำหน่วยทหาร มีอำนาจเหนือบุคคลที่สังกัดหน่วยทหารนั้นโดยไม่จำกัดพื้นที่</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๑) ศาลมณฑลทหาร มีเขตอำนาจตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา”</p>	<p>เพื่อยกเลิกศาลจังหวัดทหาร</p>
<p>มาตรา ๑๙ ศาลจังหวัดทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาได้ทุกบทกฎหมาย เว้นแต่คดีที่จำเลยมียศทหารชั้นสัญญาบัตร</p>	<p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๘</p>	<p>เพื่อยกเลิกศาลจังหวัดทหาร</p>
<p>มาตรา ๒๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจสั่งให้ตุลาการพระธรรมนูญหนึ่งนายไปนั่งร่วมกับตุลาการศาลจังหวัดทหารอีกสองนายเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลจังหวัดทหารมีอำนาจและหน้าที่ตั้งศาลมณฑลทหาร</p>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘</p>	<p>เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกศาลจังหวัดทหาร</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๖ ศาลจังหวัดทหารต้องมีตุลาการสามนาย เป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา คือ</p> <p>นายทหารชั้นสัญญาบัตรสองนาย</p> <p>ตุลาการพระธรรมนูญหนึ่งนาย</p> <p>มาตรา ๓๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการ คือ</p> <p>(๑) ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาจังหวัดทหาร เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งนายทหารชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรับราชการประจำอยู่ในพื้นที่จังหวัดทหารนั้น ๆ เป็นตุลาการศาลจังหวัดทหาร</p> <p>(๒) ผู้มีอำนาจบังคับบัญชามณฑลทหาร เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งนายทหารชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรับราชการประจำอยู่ในพื้นที่มณฑลทหารนั้น ๆ เป็นตุลาการศาลมณฑลทหาร</p> <p>(๓) ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาหน่วยทหาร เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งนายทหารชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรับราชการประจำอยู่ในหน่วยทหารนั้น ๆ เป็นตุลาการศาลประจำหน่วยทหาร</p> <p>(๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการศาลทหารกรุงเทพ</p> <p>ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการตามความในมาตรานี้ จะแต่งตั้งนายทหารนอกประจำการเป็นตุลาการก็ได้</p>	<p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕</p> <p>มาตรา ๙ ให้ยกเลิก (๑) ของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘</p>	<p>เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกศาลจังหวัดทหาร</p> <p>เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกศาลจังหวัดทหาร</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔๙ ศาลทหารในเวลาปกติให้อัยการทหารหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา แต่ถ้าผู้เสียหายมิได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารแล้ว ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์</p> <p>ศาลทหารในเวลาไม่ปกติหรือศาลอาญาศึก หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามความในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ ให้อัยการทหารเท่านั้นมีอำนาจเป็นโจทก์ ผู้เสียหายจะเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารหรือไม่ก็ตาม ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์</p> <p>มาตรา ๖๑ ภายใต้บังคับบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์และฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาปกติ โจทก์ จำเลย ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการ หรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ อาจอุทธรณ์หรือฎีกาได้ภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ นับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง</p>	<p>มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๔๙ ศาลทหารในเวลาปกติและศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ให้อัยการทหารหรือผู้เสียหายมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา</p> <p>ศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ ให้อัยการทหารเท่านั้นมีอำนาจเป็นโจทก์ ผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารหรือไม่ ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์</p> <p>ในกรณีที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นกำหนดให้บุคคลใดมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”</p> <p>มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	<p>เพื่อกำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมิใช่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารในเวลาปกติ และเวลาไม่ปกติได้สิทธิดังกล่าวรวมถึงบุคคลอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารได้</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ และศาลอาญาศึกษาหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกษาตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ ห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา</p> <p>มาตรา ๖๕ ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ คือ</p> <p>(๑) นายทหารผู้บังคับบัญชาจำเลยซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป หรือมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไปที่อยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดทหาร ศาลมณฑลทหาร หรือศาลทหารกรุงเทพ</p> <p>(๒) ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการศาลทหารชั้นต้นเป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษในกรณีที่จำเลยอยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาหรือไม่อยู่ได้กับผู้บังคับบัญชาของทหาร</p>	<p>“คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติที่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงคราม และศาลอาญาศึกษาหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกษาตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ ห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา ส่วนคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงคราม บุคคลตามวรรคหนึ่งอาจอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง กรณีเช่นนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด”</p> <p>มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๑) นายทหารผู้บังคับบัญชาจำเลยซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป หรือมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไปที่อยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามคำพิพากษาของศาลมณฑลทหารหรือศาลทหารกรุงเทพ”</p>	<p>เพื่อกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงครามสามารถอุทธรณ์ได้โดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด</p> <p>เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกศาลจังหวัดทหาร</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>(๓) ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการศาลประจำหน่วยทหาร หรือศาลอาญาศึกเป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามคำพิพากษาของศาลนั้น ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๓ บทบัญญัติมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่อัยการทหารได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๑๔ บทบัญญัติมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่ถึงที่สุดแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๑๕ ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอำนาจศาลมณฑลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ออกตามมาตรา ๑๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติ</p>	<p>เพื่อกำหนดให้ชัดเจนว่าสิทธิการฟ้องคดีของผู้เสียหายซึ่งมิใช่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามกฎหมายฉบับนี้ มิให้ใช้บังคับแก่คดีที่อัยการทหารได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ</p> <p>เพื่อกำหนดให้ชัดเจนว่าสิทธิในการอุทธรณ์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามกฎหมายฉบับนี้ มิให้ใช้บังคับแก่คดีที่ถึงที่สุดไปก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ</p> <p>เพื่อรองรับกฎหมายลำดับรองที่ออกตามมาตราฉบับเดิม ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>แห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีพระราชกฤษฎีกา ที่ออกตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กระทรวงกลาโหม

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค มีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก มุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐาน และเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากล ตามหลักนิติธรรม สร้างความสมดุล ระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

โดยที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับศาลจังหวัดทหารเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดโครงสร้างและกำหนดเขตพื้นที่ของมณฑลทหารบกเพิ่มขึ้น และยกเลิกจังหวัดทหารบกทุกแห่งและกำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมิใช่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจ เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารในเวลาปกติได้ด้วยตนเองและให้ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา ในศาลทหารในเวลาไม่ปกติได้ รวมทั้งกำหนดให้สามารถอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลา ไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงครามได้ โดยคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ได้ด้วยตนเองและเพื่อให้มีการพิจารณาทบทวนคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารโดยศาลชั้นสูงกว่า ตามหลักสากล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

เป็นหน้าที่ของรัฐอยู่แล้ว

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

ให้บรรลุภารกิจกระบวนการยุติธรรมทหาร

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอำนาจศาลมณฑลทหาร พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดมณฑลทหารบกเพิ่มขึ้น และยกเลิกจังหวัดทหารบกทุกแห่ง โดยให้ศาลมณฑลทหารบกมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลจังหวัดทหารบก ส่วนกระบวนการพิจารณาเป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับปัจจุบัน

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาอย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่อย่างไร

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อบทที่ ๑๔ กำหนดว่าบุคคลมีสิทธิที่จะต่อสู้คดีด้วยตนเองหรือโดยผ่านผู้ช่วยเหลือทางกฎหมายที่ตนเลือกและบุคคลทุกคนที่ต้องคำพิพากษาลงในความผิดอาญา ย่อมมีสิทธิที่จะให้คณะตุลาการระดับเหนือขึ้นไปพิจารณาทบทวนการลงโทษและคำพิพากษาโดยเป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งประเทศไทยได้ภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๙ และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๐ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่อย่างไร มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น ดังนี้

(๑) พระธรรมนูญศาลยุติธรรม

(๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(๓) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๔) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไร แก่ใครบ้าง

การกำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมิใช่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารได้ จะทำให้ศาลทหารมีภาระหน้าที่มากขึ้น เนื่องจากจะมีคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลเพิ่มมากขึ้น โดยไม่ได้ผ่านการกลั่นกรองของพนักงานสอบสวนและอัยการทหารก่อน ส่วนการกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงคราม อุทธรณ์ต่อศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ได้ก่อให้เกิดภาระหน้าที่แก่ศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ดังกล่าว

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้อั้ว คุ่มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

กระทรวงกลาโหมได้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่ได้รับผลกระทบ และพิจารณาผลการรับฟังความคิดเห็นเพื่อนำมาประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งนี้ การกำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมิใช่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารได้ และกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงคราม อุทธรณ์ต่อศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ได้ จะเป็นการให้สิทธิแก่ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ด้วยตนเองอีกทั้งคุ้มครองสิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาเพื่อให้ได้รับการพิจารณาทบทวนคำพิพากษาโดยศาลที่สูงกว่า

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ด้วยตนเองอีกทั้งคุ้มครองสิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาเพื่อให้ได้รับการพิจารณาทบทวนคำพิพากษาโดยศาลที่สูงกว่า

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กระทรวงกลาโหม

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินหรือไม่

ประสานส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้เตรียมพร้อมในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบ

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

กระทรวงกลาโหมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน -ไม่มี- บาท อัตราค่าจ้างที่ต้องใช้ -ไม่มี- อัตรา อัตราค่าจ้างที่มีอยู่แล้ว -ไม่มี- อัตรา

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ -ไม่มี-

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคมสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึงกระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ -ไม่มี-

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ -ไม่มี-

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

-ไม่มี-

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

-ไม่มี-

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

-ไม่มี-

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือ
ดำเนินการกิจการทางปกครอง

-ไม่มี-

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

พลเอก

(พิสิษฐ์ นพเมือง)

เจ้ากรมพระธรรมนูญ

๕ เมษายน ๒๕๖๘

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมพระธรรมนูญ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ พันโทหญิง บุษย์สิรี พรหมดิเรก

โทร. ๐ ๒๕๖๐ ๕๗๐๐ ต่อ ๔๑๑๓

อีเมล .jago-2448@hotmail.com

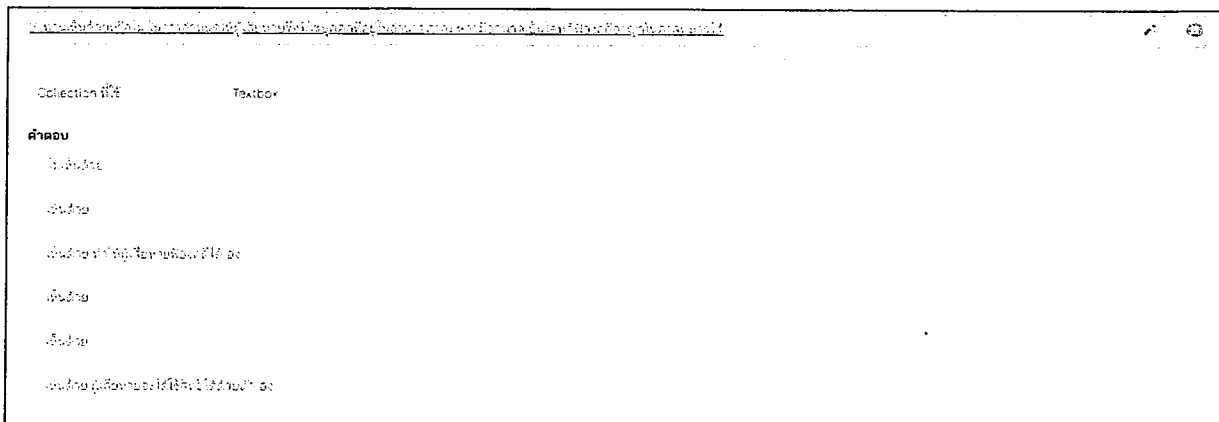
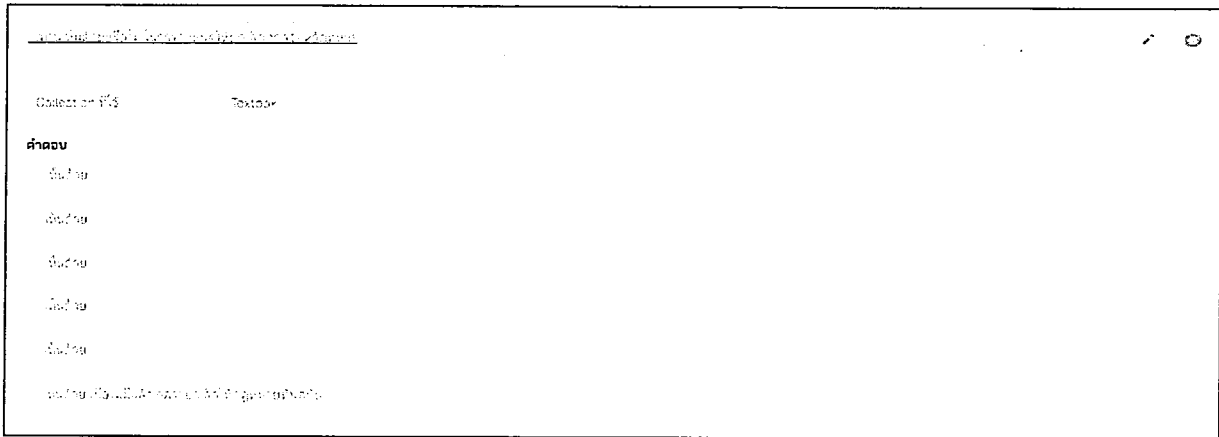
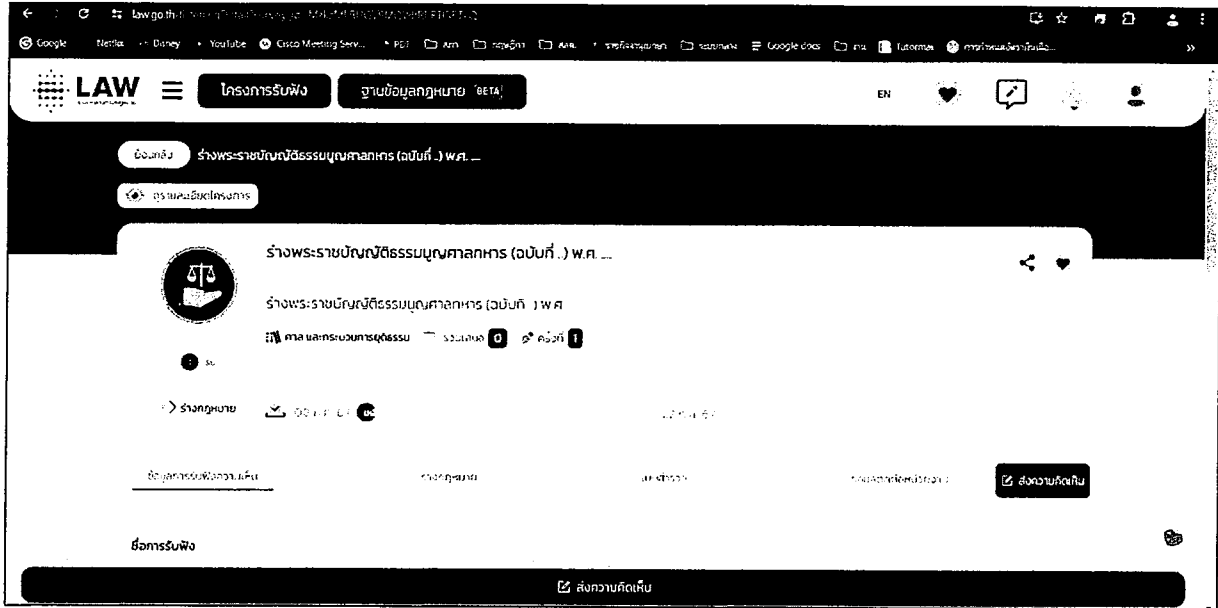
สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็น					
	๒๘ ม.ค. - ๑๑ ก.พ.๖๘			๑๓ - ๒๗ มี.ค.๖๘		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ข้อสังเกต	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ข้อสังเกต
กำหนดให้ยกเลิกศาลจังหวัดทหาร (มาตรา ๗ (๑) มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ (๑) มาตรา ๘ มาตรา ๑๗ (๑) และมาตรา ๖๕ (๑))	๓ คน	-	๑ คน เช่น ควรมีการทบทวนเขตอำนาจของศาลมณฑลทหารแต่ละแห่งให้มีความชัดเจน และครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละมณฑลทหารบกอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาความทับซ้อนหรือช่องว่างของเขตอำนาจศาล	๒ คน	๒ คน	๑ คน เช่น ควรมีการศึกษาและประเมินผลกระทบด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ปริมาณคดี และภาระทรัพยากร ก่อนการบังคับใช้กฎหมาย ต้องมีการวางแผนและจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และโครงสร้างพื้นฐาน ให้แก่ศาลมณฑลทหารอย่างเพียงพอและทันการณ์ เพื่อรองรับภาระงานที่เพิ่มขึ้น พัฒนาระบบการพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับกระบวนการบางประเภท
กำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมิใช่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในศาลทหารในเวลาปกติและเวลาไม่ปกติได้ (มาตรา ๔๙)	๓ คน	-	-	๓ คน	๒ คน	
การกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติกรณีที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกซึ่งไม่อยู่ในเวลาที่มีการรบหรือสถานะสงครามสามารถอุทธรณ์ได้โดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๖๑ วรรคสอง)	๓ คน	-	-	๔ คน	-	๑ คน เช่น การกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารชั้นอุทธรณ์ในกรณีดังกล่าว "เป็นที่สุด" เป็นการตัดสิทธิฎีกาไปยังศาลทหารสูงสุด ซึ่งเป็นการจำกัดการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมชั้นสูงเกินความจำเป็น อาจส่งผลกระทบต่อกรวางบรรทัดฐานทางกฎหมาย และอาจทำให้ข้อผิดพลาดทางกฎหมายในชั้นอุทธรณ์ไม่ได้รับการแก้ไข

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	ผลการรับฟังความคิดเห็น					
	๒๘ ม.ค. - ๑๑ ก.พ.๖๘			๑๓ - ๒๗ มี.ค.๖๘		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ข้อสังเกต	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ข้อสังเกต
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	-	-	๑ คน เช่น ควรมีการทบทวนเขตอำนาจของศาลมณฑลทหารแต่ละแห่งให้มีความชัดเจนและครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละมณฑลทหารบกอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาความทับซ้อนหรือช่องว่างของเขตอำนาจศาล	-	-	๑ คน เช่น ควรให้สิทธิอุทธรณ์และฎีกาได้ตามหลักการทั่วไป แม้ในภาวะสงครามหรือภายใต้กฎอัยการศึก ควรเพิ่มการฝึกอบรมด้านกฎหมาย สิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม และหลักการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมให้แก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทหารทุกคน

หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. เว็บไซต์ระบบกลาง (http://www.law.go.th)

Collection Field   Textbox

คำถาม

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

Collection Field   Textbox

คำถาม

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

ไม่ชัด

๒. หนังสือสอบถามความเห็น

ด่วนที่สุด

ที่ กท ๐๒๐๒/๑๓๒๖

สำเนาฉบับ

กรมพระธรรมทูต
อาคารเทิดราชา ตำบลบ้านใหม่
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
๑๑๑๒๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗

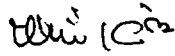
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติธรรมทูตศาลทหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....
เรียน ปลัดกระทรวงยุติธรรม, ปลัดกระทรวงมหาดไทย, เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม, ผู้อำนวยการสำนักงาน
กิจการยุติธรรม, เลขาธิการสำนักงานอัยการสูงสุด, นายกฤษฎาหมายความ, ผู้อำนวยการตำรวจแห่งชาติ,
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติธรรมทูตศาลทหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....
๒. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติธรรมทูตศาลทหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....
๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

ด้วยกระทรวงกลาโหม มีความประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมทูตศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน กรมพระธรรมทูตในฐานะหน่วยงาน
รับผิดชอบด้านกฎหมายของกระทรวงกลาโหม จึงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
ธรรมทูตศาลทหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และพระราชบัญญัติหลักการกึ่งเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

กรมพระธรรมทูต จึงขอความอนุเคราะห์ท่านแสดงความคิดเห็นตามประเด็นการรับฟัง
ความคิดเห็น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และขอให้แจ้งผลการพิจารณาให้กรมพระธรรมทูต ทราบ
ภายในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ทั้งนี้ มอบหมายให้ พันตรีหญิง บุษย์สิริ พรหมดีเรก รักษาราชการ
หัวหน้าแผนกตรวจและร่างกฎหมาย กองกฤษฎีกาทหารและการต่างประเทศ กรมพระธรรมทูต เป็นผู้ประสานงาน
หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๖๔๒ ๐๗๘๔

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ทลศรี
(ทัศนชัย ทัศนเจริญ)
ผู้ช่วยเจ้ากรมพระธรรมทูต ทำการแทน
เจ้ากรมพระธรรมทูต

กองกฤษฎีกาทหารและการต่างประเทศ
โทร. ๐ ๒๕๖๐ ๕๗๐๐ ต่อ ๔๑๑๓

หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

โครงการรับฟัง ฐานข้อมูลกฎหมาย BETA EN

สร้างโอกาสด้วยการรับฟัง

วันที่ 21 ก.ค. 63

แนวทางการปฏิรูปกฎหมาย

สามารถค้นหาข้อมูลกฎหมายใน

ค้นหาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

สมัคร

แจ้งเตือน

สามารถแจ้งเตือนการแจ้งเตือนได้

#ล่าสุด #ตอบมากที่สุด #ความคิดเห็น #ประเมินผลสัมฤทธิ์

ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ศาล และกระบวนการยุติธรรม

รวมเลข 6 ครั้ง 1

ร่างกฎหมาย 08 ก.ค. 67 - 22 ก.ค. 67 เผยแพร่สรุปผลการรับฟัง

1 ย้าย

หัวใจ

ตัวกรอง

ล้าง

สถานะการรับฟัง

ทั้งหมด

กระทรวง / หน่วยงานอิสระ

ทั้งหมด

โครงการรับฟัง ฐานข้อมูลกฎหมาย BETA EN

← ย้อนกลับ

ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สรุปผลการรับฟัง

รายงานสรุปผลการรับฟัง

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กระทรวงกลาโหม โดยกรมพระธรรมนูญ ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นโดยมีหนังสือสอบถามความเห็นและรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง (<http://www.law.go.th>) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป

กรมพระธรรมนูญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย สรุปได้ดังนี้

[ร่าง พ.ร.บ.ธรรมนูญศาลทหาร.pdf](#)

[ตารางผลการรับฟังความคิดเห็น\(ธรรมนูญศาลทหาร\).pdf](#)

[หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น\(ธรรมนูญศาลทหาร\).pdf](#)

[รายงานวิเคราะห์ผลกระทบ\(ธรรมนูญศาลทหาร\).pdf](#)

แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรองของร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กฎหมายลำดับรอง	สรุปลักษณะสำคัญ	ระยะเวลาที่จัดทำกฎหมายลำดับรอง	หมายเหตุ
ไม่มีแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง	-	-	-